लेखापरीक्षण अहवाल
2023-24

प्रति,
व्यवस्थापन मंडळ,
यशवंतराव चव्हाण महाराष्ट्र मुक्त विद्यापीठ,
नाशिक - 422 222.

(A) लेखापरीक्षण अहवालात पुढील बाबींचा समावेश आहे

1 लेखा परीक्षण करतांना लेखा नोंदवह्या, फाइल्स, बँक ताळमेळ पत्रके, साठा नोंदवह्या (दैनंदिन वापरात येणाऱ्या वस्तू व कायम स्वरूपाच्या वस्तू), मालमत्ता नोंदी, पगाराच्या नोंदी, सर्व साधारण भविष्य निर्वाह निधी नोंदवह्या, मुदत ठेवी, संगणक नोंदी आणि सर्व आर्थिक व्यवहार व त्यातील मूल्यांकन यांची तपासणी केली आहे. यामध्ये बॅलन्स शीट सह वार्षिक लेखे प्रमाणित करणे देखील समाविष्ट आहे.

2 सर्व लेखा खाते अंकगणितीय आणि वैधानिकदृष्ट्या अचूक आहेत याची खात्री करणे, तसेच तयार केलेले लेखे स्वायत्त संस्थांसाठी विहित असलेल्या नमुन्यांमध्ये तयार केलेले आहेत याची खात्री करणे. यामध्ये लेखापरीक्षण कालावधीत, मासिक किंवा त्रैमासिक घेतलेला ताळमेळ तपासणे आणि त्यानुसार आवश्यक समायोजन केल्याची खात्री करणे.

3 वर्षभरातील सर्व व्यवहारांचा समावेश असलेले अंतिम केलेले उपयोगिता प्रमाणपत्रांसह असलेले सर्व वित्तीय विवरणपत्रे, खर्चाची विवरणपत्रे, उत्पन्न आणि खर्च खाते, जमा व खर्च खाते आणि सर्व आर्थिक विवरणपत्रे आणि बॅलन्स शीट यांचा आढावा घेणे. यात महाराष्ट्र शासन आणि इतर संबंधित विभागांना सादर करावयाची नियतकालिक विवरणपत्रे व प्रमाणपत्रे सादर करणे या बाबी समाविष्ट आहेत.

4 प्राप्तिकर कायदा 1961 नुसार आवश्यक असणारे प्राप्तिकर विवरणपत्र सादर केल्याचे सुनिश्चित करणे, TDS च्या अनुपालनाचा आढावा घेणे, E-TDS विवरणपत्र भरणे, आयकर विभागाच्या निकषांनुसार प्राप्तिकर विभागाकडे भरणा केलेल्या चलनांची तपासणी करणे, विद्यापीठाकडून आयकर विभागास असलेल्या वित्तीय दायित्वाचा आढावा घेणे.

5 संवैधानिक अधिकाऱ्यांसमोर प्रलंबित असलेल्या विद्यापीठाने केलेल्या अपीलांचे पुनरावलोकन करणे. सेवा कर, व्यावसायिक कर, प्राप्तिकर, वैधानिक लेखापरीक्षक आणि इतर प्राधिकरणांकडून प्राप्त झालेल्या नोटिसांना सादर केलेले अनुपालनाचा आढावा घेणे.

6 या अहवालात समाविष्ट असलेल्या इतर बाबी पुढीलप्रमाणे आहेत.

(a) लेखा प्रणाली आणि अंतर्गत नियंत्रण प्रणाली, व्यवस्थापनाने लागू केलेले कामकाजाचे निकष यांचे पुनरावलोकन करणे

(b) विद्यापीठाचे विविध विभाग हे आर्थिकदृष्ट्या सक्षम कार्यक्षम आणि आहेत आणि सर्व विभाग परिणामकारक कार्यरत आहेत आणि त्यावर विद्यापीठाचे असलेले नियंत्रण तपासणे

(c) विद्यपीठाच्या मालमत्तांच्या सुरक्षेचा आढावा घेणे आणि सुरक्षेचे योग्य उपाय सुचवणे

(d) कर्मचाऱ्यांची कार्यक्षमता आणि उत्पादकता वाढीसाठी स्वरूप व उपाय सुचवणे.

(e) विद्यापीठाच्या सर्व व्यवहारांमध्ये आथिर्क तत्वांचे पालन केले आहे याची खात्री करणे.

(f) खरेदी, विक्री, उत्पादन, खर्च यातील कार्यक्षमता व अचूकता इत्यादी संबंधातील प्रणालीच्या लेखा परीक्षणाचे प्रारूप सुचवणे

(g) लेखा प्रक्रिया/पद्धतींचा आढावा घेणे आणि प्रणाली आणि अद्ययावत करण्यासाठी सूचना देणे

(h) खर्च लेखा प्रणाली, निविदा प्रणाली, माहिती व्यवस्थापन प्रणाली (MIS) आणि खर्च नियंत्रण प्रणालीची परिणामकारकता तपासणे आणि या प्रणाली सुधारणा करण्यासाठी शिफारशी करणे

(i) विद्यपीठाच्या लेख्यांसाठी आवश्यक असणाऱ्या नोंदवहयांची योग्य देखभाल सुनिश्चित करणे

(j) विद्यापीठाच्या सर्व प्रादेशिक केंद्रांच्या भांडवली खर्चाच्या संदर्भात निधीच्या उपयोगितेची पडताळणी करणे

(k) अर्थसंकल्पीय तरतुदींनुसार लक्ष्य साध्य करण्यासाठी मार्गदर्शन करणे

(B) नियंत्रनाच्या विविध प्रणाली आणि आर्थिक विवरणांबाबत व्यवस्थापनाची जबाबदारी:

विद्यापीठातील कार्यरत विविध प्रणालींची कार्यपद्धती, कार्यान्वयन आणि त्या प्रणाली नियंत्रित करणे ही विद्यापीठाच्या व्यवस्थापनाची जबाबदारी आहे. लेखा परिक्षणाची जबाबदारी आहे की अंतर्गत नियंत्रणे, जोखीम व्यवस्थापन आणि प्रशासन (संस्था स्तर नियंत्रण) फ्रेमवर्कमधील कमकुवतपणावर मत व्यक्त करणे याबरोबरच व्यवस्थापनातील अपवाद आणि गैर-अनुपालनाची प्रकरणे प्रकाशात आणून लेखा परीक्षण आधारित नियंत्रणांचे प्रारूप आणि कार्यान्वयन यामध्ये सुधारणा सुचवणे किंवा शिफारस करणे.

(C) लेखा परिक्षणाची अवलंबिन्यात आलेली पद्धती

विद्यापीठातील विविध प्रणाली, प्रक्रिया आणि अंतर्गत नियंत्रणे कार्यक्षमतेने आणि प्रभावीपणे कार्य करतात आणि आर्थिक माहिती भौतिक त्रुटींपासून मुक्त आहे याची खात्री होण्यासाठी लेखापरीक्षणाची योजना तयार करण्यात आली . नियुक्ती पत्रात नमूद केल्यानुसार लेखा परिक्षणाची रचना केलेल्या विशिष्ट क्षेत्रांना संबोधित करण्यासाठी आणि भारतात सामान्यतः स्वीकारल्या जाणाऱ्या ऑडिटिंग प्रक्रियेचा वापर करण्यासाठी करण्यात आली.

(C) लेखा परिक्षणात समाविष्ट असलेल्या बाबी

(a) आर्थिक विवरणपत्रांमधील रकमा आणि खुलासे यांचे समर्थन करण्यासाठी सादर करण्यात आलेले पुरावे तपासणे.

(b) विद्यापीठाच्या प्रणालीच्या कार्यान्वयनमधील प्रक्रियेच्या स्तरावर अंतर्गत नियंत्रणांची ताकद, रचना आणि कार्यक्षमतेचे मूल्यांकन करणे आणि नियंत्रणाची कमकुवतता, व्यवसायातील जोखीम आणि प्रणालीमधील असुरक्षा ओळखून त्यावर उपाय सुचवणे.

(c) वित्तीय लेखे व विवरणपत्र तयार करताना वापरलेल्या लेखा तत्वांचे आणि अंदाजांचे मूल्यांकन करणे.

(d) विद्यापीठातील प्रत्येक विभागाचे जोखीम व्यवस्थापन आणि प्रशासन फ्रेमवर्कचे मूल्यांकन करणे

लेखा परीक्षण अहवालात पुढील परिशिष्ट आहेत :

(D)परिशिष्ट 1: लेखा परीक्षण अभिप्राय व ठराविक लेखा परीक्षण निरीक्षणे

परिशिष्ट 2: विद्यापीठाने उपयोजित लेखा, व्यवहार आणि अंतर्गत नियंत्रणांच्या पुस्तकांवर तपशीलवार लेखा परीक्षण निरीक्षणे.

परिशिष्ट 3: विद्यापीठाच्या प्रादेशिक केंद्रांच्या लेख्यांबाबत तपशीलवार लेखापरीक्षण निरीक्षणे

ए एस बेदमुथा आणि कंपनी
चार्टर्ड अकाउंटंट
FRN-101067W

लेखा परीक्षणातील सामान्य निरीक्षणे

1 लेखापरीक्षणाच्या आर्थिक वर्षात आणि त्यापूर्वी, वित्तीय विवरणपत्रांमधील वित्तीय माहिती वित्तीय विवरणपत्रांच्या माध्यमातून अचूक असल्याचे सुनिश्चित करण्यासाठी सध्या कार्यरत असलेल्या वित्त अधिकाऱ्यांच्या मार्गदर्शनाखाली, शक्य ते सर्व मानके /नियम लागू केली आहेत.

2 आर्थिक वर्ष 2022-23 पूर्वीचे वित्तीय लेखे आणि विवरणपत्रे तसेच त्यांच्या संबंधित लेखापरीक्षण अहवालांमधील लेखापरीक्षकांच्या विविध शंका आणि अभिप्रायांची विद्यापीठाने योग्य ती नोंद घेतली आहे आणि वित्त विभागाने त्यांचे निराकरण करण्यासाठी सक्रिय पावले उचलली आहेत.

3 या पुढील कालावधीचे वित्तीय लेखे अचूक होण्यासाठी विद्यापीठाने वित्तीय वर्ष 2022-23 मध्ये विद्यापीठाने मागील अनेक वर्षांचे बँकेबरोबरच्या व्यवहारांचा ताळमेळ एकत्रितरित्या घेण्यात आला आहे.

4 वित्त विभागाने खालील गोष्टींची यशस्वी अंमलबजावणी देखील केली आहे

a पूर्वी अस्तित्वात असलेली कालबाह्य प्रणाली बदलून विद्यापीठाच्या गरजा पूर्ण करणारे नवीन प्रणाली कार्यान्वित केली आहे.

b जुन्या लेखा ठेवण्याच्या कालबाह्य पद्धती सुधारण्यासाठी नवीन मानक कार्यपद्धती अस्तित्वात आणल्या आहेत.

c गेल्या अनेक वर्षांत घडलेल्या अयोग्य गोष्टींवर उपाय करण्यासाठी विद्यापीठात अंतर्गत नियंत्रणे अस्तित्वात आली.

d वित्तीय विवरणपत्रांमधील अचूकता निश्चित करण्यासाठी अलग अलग स्तरावर तपासण्याची नियंत्रणे आणली.

e बऱ्याच भौतिक दस्तऐवजांचे इलेक्ट्रॉनिक स्वरुपात रूपांतर करणे आणि हिशोबाच्या पुस्तकांची कार्यक्षमता आणि परिणामकारकता सुधारण्यासाठी तंत्रज्ञानाचा वापर

लेखा परीक्षण अहवाल

परिशिष्ट 1

A लेखा परीक्षण अभिप्राय

यशवंतराव चव्हाण महाराष्ट्र मुक्त विद्यापीठ, नाशिक (यापुढे संक्षेपात YCMOU) च्या आर्थिक विवरणपत्रांचे आम्ही लेखापरीक्षण केले आहे, ज्यात 31 मार्च 2024 रोजी संपलेल्या वर्षाचे ताळेबंद पत्रक, उत्पन्न व खर्च विवरणपत्र, महत्त्वपूर्ण लेखा धोरणांचा सारांश आणि इतर स्पष्टीकरणात्मक माहिती यांचा समावेश आहे. यशवंतराव चव्हाण महाराष्ट्र मुक्त विद्यापीठ अधिनियम, 1989 नुसार ही आर्थिक विवरणपत्रे तयार करण्याची जबाबदारी विद्यापीठाच्या व्यवस्थापनाची आहे. या जबाबदारीमध्ये फसवणूक किंवा त्रुटीमुळे भौतिक चुकांपासून मुक्त असणाऱ्या अंतर्गत नियंत्रणाचे प्रारूप, अंमलबजावणी आणि देखभाल यांचा समावेश आहे.

आम्हास प्राप्त माहिती आणि स्पष्टीकरणांनुसार यशवंतराव चव्हाण महाराष्ट्र मुक्त विद्यापीठ, नाशिक यांची 31 मार्च 2024 संपलेल्या वर्षाची आर्थिक विवरणपत्रे, लेखा परीक्षण अहवाल अहवालातील परिशिष्ट 1, 2 आणि 3 अहवालातील तपशीलवार लेखापरीक्षण निरीक्षणे आणि संलग्न केलेले अनुलग्नके हे सर्व यशवंतराव चव्हाण महाराष्ट्र मुक्त विद्यापीठ अधिनियम, 1989 नुसार तयार करण्यात आलेली आहेत.

ताळेबंदाच्या बाबतीत, 31 मार्च 2024 पर्यंत विद्यापीठाच्या स्थितीची

a) 31 मार्च 2024 रोजी विद्यापीठाची आर्थिक स्थिती ताळेबंदानुसार आहे,

b) या वित्तीय वर्षाचा शिल्लक अधिशेष उत्पन्न आणि खर्च विवरणपत्रात दर्शविण्यात आलेला आहे

c) जमा आणि खर्च विवरणपत्रामध्ये वर्षातील एकूण जमा रक्कम, प्रदान आणि शिल्लक रक्कम

मागील कालावधीचा संबंधित तपशिल मूलतः खात्रिशीर नसल्यामुळे चालू वर्षासाठी विश्वसनीय आणि तुलनात्मक माहिती देण्याच्या क्षमतेस अडथळा निर्माण होतो. तसेच हे चालू वर्षाच्या संबंधित माहितीच्या अंदाज वर्तविण्याच्या क्षमतेवर परिणाम करते. वित्तीय विवरणपत्रांच्या सत्य आणि निष्पक्ष बाजू सिद्ध होण्यासाठी संबंधित तपशील समजण्यायोग्य, विश्वासार्ह, प्रासंगिक, तुलनात्मक ही वैशिष्ट्ये असलेल्या माहिती देण्याच्या क्षमतेवर अवलंबून असतो. ताळेबंदाच्या तारखेनुसार चालू वर्षाच्या आकडेवारीवर परिणाम करणारी आर्थिक विवरणपत्रांमध्ये प्रदान केलेली काही माहिती प्रासंगिकता, विश्वासार्हता, तुलनात्मक चाचणीसाठी पात्र ठरत नाही.

B विशिष्ट लेखा परीक्षण निरीक्षणे

1 या विद्यापीठात Uni Suite ही ERP प्रणाली स्थापित केली आहे, ज्यामध्ये रोखीचे व्यवहार तसेच प्राप्तियोग्य रकमांचे व्यवहार सुद्धा नोंदवले जातात. तथापि विद्यापीठाचे लेखे रोखीच्या

आधारावर ठेवण्याचे धोरण आहे आणि रोखीने जे व्यवहार होतात त्या आधारावर आर्थिक विवरणपत्रे तयार केली जातात. आर्थिक वर्ष 2023-24 मध्ये तयार करण्यात आलेले वार्षिक लेखे, या वर्षांच्या नोंदवह्या, जमा रकमा, प्राप्तियोग्य रकमा, देय खाते, ताळेबंद आणि उत्पन्न आणि खर्च विवरणपत्रासह विविध अहवाल प्रणालीद्वारेच तयार केले जातात. हे देखील लक्षात आले आहे की, भारतीय चार्टर्ड अकाउंटंट्स संस्थेने जारी केलेल्या विविध लागू लेखा मानकांचे विद्यापीठ पालन करत नाही. ओपनिंग बॅलन्स, दैनंदिन प्रदाने, कॉन्ट्रा एंट्रीज आणि दैनंदिन अखेरच्या शिल्लक रकमा यांची पडताळणी करण्यासाठी विद्यापीठाने एकीकृत रोख पुस्तक ठेवलेले आहे. आहे. परंतु मागील आर्थिक वर्षांमध्ये ते न राखल्यामुळे शिल्लक रकमेत तफावत आहे.

वरील बाबींचा विचार करता गेल्या अनेक वर्षात विद्यापीठाला अशीच अनेक अडचणी आल्या होत्या. विद्यापीठाने योग्य प्राधिकरणाच्या पूर्व परवानगीने या अडचणी योग्यरित्या निरस्त केल्या आहेत.

2 चालू वर्षात, विद्यापीठ लेखांकनासाठी Unisuit ही नवीन संगणक प्रणाली स्थापित करण्यात आली आहे . कार्यान्वित केलेली ही नवीन प्रणाली विद्यापीठाच्या वित्त आणि लेखाविषयक कामासाठी एक योग्य सॉफ्टवेअर आहे, जे आधीच्या सॉफ्टवेअरपेक्षा बरेच चांगले आहे. ही नवीन प्रणाली टेलर मेड आहे, याशिवाय इतर वैशिष्ट्यांसह, ते आर्थिक विवरणपत्रे वापरकर्त्यांना अचूक आर्थिक माहितीचे चित्रण सुनिश्चित करण्यात मदत करेल. कोडिंग अपग्रेड आणि आवश्यक असलेले अहवाल प्रणालीद्वारे तयार होणे आवश्यक असल्याचे वित्त विभागाकडून प्रणालीचे नियमन करणाऱ्या तज्ज्ञांना कळविण्यात आले आहे. त्यानुसार, संगणकीय लेखा प्रणाली अद्ययावत केले जाण्याची आमची अपेक्षा आहे

तसेच, काही शिल्लक रकमा मागील प्रणालीमधून नवीन लेखा प्रणालीमध्ये सहजपणे स्थलांतर न करता आल्यामुळे विवरणपत्रांमध्ये शिलकीच्या अखंड स्थलांतरावर परिणाम करतात. पुढे व्यवस्थापनाने ताळमेळ घेण्यासाठी स्तुत्य पावले उचलली आहेत.

3 गुंतवणूक

या वित्तीय वर्षात मागील वर्षाच्या मुदत ठेवी आणि इतर गुंतवणुकीची अखेरची शिल्लक योग्यरित्या या वर्षात सुरुवातीची शिल्लक म्हणून पुढे आणली आहे. आम्हाला उपलब्ध करून दिलेल्या मुदत ठेवींच्या पावत्या पडताळून आम्ही ताळेबंद तारखेनुसार मुदत ठेवींचे सत्यापन केले आहे.

तसेच, बँकेच्या शिल्लक प्रमाणपत्रांमध्ये प्रतिबिंबित झालेल्या शिल्लक रकमा आणि विद्यापीठाच्या खात्यांच्या पुस्तकांमध्ये नोंदवलेल्या रकमा यात काही विसंगती आढळून आल्या आहेत. असे आढळून आले आहे की, विद्यापीठाचे लेखे रोखीच्या आधारावर केल्या जातात,

गुंतवणुकीचा कालावधी पूर्ण झाल्यानंतर मुदत ठेवींवरील व्याजाची नोंद केली जाते आणि व्याजासह मुद्दलाची रक्कम बँकेत जमा केले जाते. आम्ही गुंतवणुकीच्या व्यवहाराच्या नोंदींचे दैनंदिन लेखांकन आणि देखभाल करण्याची शिफारस करतो आणि त्याचबरोबर गुंतवणूक केलेली आणि मिळालेले व्याज व त्यातून वजावट केलेली आयकराची रक्कम या व्यवहारांच्या नोंदी नियमितपणे रोज घेतल्या जाव्यात.

4 विद्यापीठाच्या प्रत्येक विभागीय केंद्राची बँकेत बचत खाती आहेत. परीक्षांचे आयोजन व दैनंदिन खर्चासाठी या खात्यांमध्ये अग्रीमांची रक्कम हस्तांतरित केली जाते. विद्यापीठाच्या ताळेबंदात मालमत्ता या सदरात दिलेले अग्रीम व प्राप्तियोग्य रकमा म्हणून दाखविण्यात येतात. या बँक खात्यांमधील वर्षाअखेरीस समायोजित केलेल्या आणि शिल्लक असलेल्या रकमांचा विभागीय केंद्राना दिलेल्या अग्रीमांबरोबर ताळमेळ घेणे आवश्यक आहे. आमच्या मते, विद्यापीठाने ही बँक खाती मुख्य ताळेबंदात समाविष्ट करून एका बँक खात्यातून दुसऱ्या बँक खात्यात वर्ग केलेली रक्कम कॉन्ट्रा एन्ट्री द्वारे दाखविणे सोईस्कर आहे. त्यानुसार, विद्यापीठाने सर्व विभागीय केंद्रांना केलेल्या मंजूर अग्रीमांच्या नोंदी एकाच खात्यात ठेवणे सुरू केले आहे यामुळे बँकेबरोबरच्या व्यवहारांचे कामकाज अचूक आणि कार्यक्षमतेने पार पाडण्यास मदत होईल.

या विद्यापीठात प्रत्येक विभागीय केंद्राला प्रदान केलेल्या अग्रीम रकमांच्या सर्वसमावेशक नोंदी ठेवल्या जातात व त्यानुसार प्रत्येक विभागीय केंद्रांना प्रदान केलेल्या अग्रीम रकमेचा हिशोब ठेवला जातो. विभागीय केंद्रांनी खर्च न केलेल्या शिल्लक रकमांचा मागोवा घेऊन अग्रीम रकमांचा ताळमेळ घेतला जातो.

तसेच, असे निरीक्षनात आले आहे की सन 2024-25 या आर्थिक वर्षाच्या सुरुवातीस विभागीय केंद्रांना कायमस्वरूपी अग्रीम मंजुरीची पद्धती सुरु केली आहे. यामुळे संबंधित प्रादेशिक केंद्राच्या अग्रीम रकमांच्या लेख्यांमध्ये अचूकता सुनिश्चित होईल.

ए एस बेदमुथा आणि कंपनी
चार्टर्ड अकाउंटंट
FRN-101067W

लेखा परीक्षण अहवाल

परिशिष्ट 2

विद्यापीठाचे लेखे, वित्तीय व्यवहार आणि अंतर्गत नियंत्रणांवर तपशीलवार लेखा परीक्षण निरीक्षणे

A अंतर्गत नियंत्रणे आणि प्रशासकीय बाबींवर निरीक्षणे

1 विद्यापीठाने सन 2023-24 चे लेखा परीक्षण नियत कालावधीत केले आहे. आमच्या मते, विद्यापीठाने स्वीकारलेल्या महाराष्ट्र विद्यापीठ समान लेखा संहितेनुसार वित्त आणि लेखाच्या सर्व व्यवहारांची काळजी घेतली जाऊ शकेल आणि त्यातून अचूक अंतिम वार्षिक वित्तीय विवरणे काढतातयार करता येतील यासाठी सध्याची कार्यरत संगणक प्रणाली विद्यापीठाने अद्ययावत करणे आवश्यक आहे. आमच्या पडताळणीनुसार आणि वित्त विभागासोबतच्या बैठकीतील चर्चेनुसार, विद्यापीठाच्या नवीन प्रणालीद्वारे चालू आर्थिक वर्षात विद्यार्थ्यांद्वारे जमा होणारे शुल्क रिअल टाईम आधारावर होत आहे आणि खर्चाच्या व्यवहारांची प्रणालीतील रिअल टाईम आधारावर नोंदणी लवकरच सुरु करण्यात येईल.

2 असे आढळून आले आहे की, मंजूर अग्रीम रकमांच्या मर्यादा लक्षात घेऊन विद्यापीठाद्वारे प्रमाणकाच्या रकमांमध्ये बदल केला जातो, ज्यामुळे खाते पुस्तकांमध्ये विसंगती होऊ शकते. तसेच, प्रणालीद्वारे तयार होणारे दस्तऐवजात सुधारणा करून प्रमाणकांच्या रकमेत बदल केल्यामुळे लेख्यांमध्ये विसंगती निर्माण होऊ शकतात. तसेच, सुधारित करण्यात आलेले कर इनव्हॉइसबरोबर स्पष्टीकरणासाठी मूळ कर इनव्हॉइस समाविष्ट असणे आवश्यक आहे आणि ते दस्तऐवज योग्य अधिकाऱ्याने साक्षांकित केले पाहिजे.

उपरोक्त शिफारस केलेल्या या विषयात सुधारणेला वाव आहे. या प्रक्रियेचे अनुसरण करून, विद्यापीठ लेख्यांमध्ये नोंदी ठेवताना आणि आर्थिक माहितीमधील संभाव्य चुकीचा अर्थ टाळून विहित नियमानुसार लेखा पद्धतींचे पालन सुनिश्चित करू शकते.

B स्थिर मालमत्ता

1 विद्यापीठाच्या प्रथेनुसार मागील वर्षाची स्थिर मालमत्तेची अखेरची शिल्लक चालू वित्तीय वर्षात पुढे नेण्यात आली. आपल्या सर्व स्थिर मालमत्तांची एकूण संख्या, त्यांचे स्थान आणि भौतिक स्थिती नोंदविण्यासाठी विद्यापीठाने स्थिर मालमत्ता नोंदवही ठेवलेली आहे.

2 विद्यापीठाने वर्षभरात मुख्य कार्यालयातील विविध स्थिर मालमत्तेची भौतिक पडताळणी केलेली नाही. त्याचप्रमाणे, स्थिर मालमत्तेचे मूल्यांकन निश्चित केले गेले नाही. विद्यापीठाकडून मूल्यांकनाची प्रक्रिया प्रगतीपथावर असल्याचे निदर्शनास आले आहे.

पुढील आर्थिक वर्षाच्या समाप्तीपूर्वी ते पूर्ण करण्याची शिफारस केली जाते आणि त्याचा परिणाम हिशोबाच्या पुस्तकांमध्ये विचारात घेण्यात यावा.

3 व्यवस्थापनाने हिशोबाच्या पुस्तकांमध्ये दिसणाऱ्या स्थिर मालमत्तांचा तपशील मालमत्ता नोंदवहीबरोबर जुळण्यासाठी लक्षणीय प्रयत्न केले आहेत. आम्ही शिफारस करतो की स्थिर मालमत्तेची टॅगिंगसह पडताळणी करून त्या मालमत्तेचे मूल्यांकन करावे. नोंदवह्यांमद्ये असलेल्या मालमत्तेचे मूल्यांकन व वस्तुतः असलेले मूल्यांकन यामध्ये फरक असल्यास त्याचा ताळमेळ घेणे आवश्यक आहे.

4 विद्यापीठाने मागील वर्षापासून पुढे आणलेल्या स्थिर मालमत्तांच्या लेखी मूल्यावर आधारित असलेला घसारा आकारला आहे. ज्या तारखेला विशिष्ट मालमत्ता वापरण्यात आली होती त्या तारखेपासून नियमानुसार घसारा आकारला जावा. स्थिर मालमत्तेचा तपशिल उपलब्ध नसल्यामुळे चालू वर्षात आकारण्यात आलेला घसारा रक्कम अचूक नाही. तसेच वार्षिक लेख्यांमध्ये स्थिर दर्शविलेला मालमत्ता तपशील तंतोतंत नाही.

5 मागील वर्षातील भांडवली गुंतवणूक असलेली प्रगतीपथावरील . 22,61,87,350/- ची बांधकामे पूर्ण करण्यात आली, या कामांच्या फाईल्स पडताळणीसाठी प्राप्त झाल्या नाहीत. व्यवस्थापनाने अशा खर्चांचे पुनरावलोकन केले पाहिजे आणि या रकमा अनिश्चित काळासाठी घेऊन जाण्याऐवजी उत्पन्न आणि खर्च खात्यात आकारण्याचा निर्णय घेऊ शकतात. तसेच, अशा इमारतींवर आकारले जाणारे घसारा ही जागा पूर्ण झाल्याच्या तारखेपासून असावी.

6 ग्रंथालयातील सर्व्हिस लिफ्ट, प्रयोगशाळेतील इलेक्ट्रिकल साहित्य आणि कॅन्टीन नूतनीकरण यावरील खर्च भांडवली खात्यात वर्ग केला पाहिजे आणि त्यानुसार घसारा आकारणे आवश्यक आहे. तथापि, सदरचे खर्चाचा तपशील चुकीचा असल्यामुळे सदरचा खर्च योग्य खात्यात नोंदविला नाही.

7 मागील वर्षाच्या वार्षिक लेख्यांमध्ये स्थिर मालमत्ता या लेखा शीर्षाखालील दर्शविलेल्या काही इमारतींचे इमारातींचे एकूण असलेले मूल्य या वित्तीय वर्षात प्रत्यक्ष अस्तित्वात असलेल्या इमारतींच्यालेखा खात्यात अचूक सादरीकरणासाठी वर्ग केले आहे.

C गुंतवणूक

1 चालू वर्षात राष्ट्रीयीकृत बँकेत मुदत ठेवींच्या रूपात अतिरिक्त गुंतवणूक करण्यात आल्याचे आढळून आले. तथापि, MKCL इक्विटी शेअर्समध्ये चालू वर्षात कोणतीही अतिरिक्त गुंतवणूक केलेली नाही. मुदत ठेवींच्या पावत्यांची प्रत्यक्ष पडताळणी लेखा परीक्षण पथकाने केली आहे.

D अग्रिम

1 निरीक्षणात असे दिसून आले की, विभागीय केंद्रांना प्रदान केलेल्या अग्रीम रकमांचा ताळमेळ, समायोजित केलेल्या आणि प्रलंबित असलेल्या रकमांबरोबर नियतकालिक ताळमेळ घेतला जात नाही. सन 2023-24 या आर्थिक वर्षात**,** विद्यापीठाने विभागीय केंद्रांना प्रदान केलेल्या अग्रीमांचा ताळमेळ प्रमाणात ताळमेळ आला आहे, तथापि, काही अग्रिमांचा ताळमेळ होणे प्रलंबित आहे.

2 चालू वर्षात, कर्मचाऱ्यांना प्रदान केलेले अग्रीम कर्मचाऱ्यांच्या वेतनातून वसुल करण्याची प्रक्रिया लागू करण्यात आली आहे.

3 विद्यापीठाने आपल्या कर्मचाऱ्यांना दिलेल्या अग्रीम रकमांची कर्मचारीनिहाय यादी ठेवली आहे. शिल्लक ताळेबंदानुसार लेखा परिसक्षणात आढळून आले की वर्षाच्या शेवटी, कर्मचाऱ्यांकडून वसूल केलेली रक्कम अधिक वसुली दिसून येते.

E प्राप्तीयोग्य खाती

1 असे आढळून आले की मागील वर्षात प्राप्त करण्यायोग्य प्राप्तीयोग्य खाती दोन श्रेणींमध्ये विभागली गेली होती. KVK रिव्हॉल्व्हिंग फंड आणि इतर प्राप्त करण्यायोग्य सर्व खाती वर्षभरात निकाली काढण्यात आली. परिणामी या श्रेणीत शिल्लक शून्य राहिली. तथापि, हे अधोरेखित करणे महत्त्वाचे आहे की सदरचे खाते गुंतवणूक या वर्गात रिव्हॉल्व्हिंग फंड या शीर्षकाखाली पुनर्वर्गीकृत केले गेले आहे आणि आता चालू आर्थिक वर्षांपासून त्याचे स्वतंत्र लेखे ठेवण्यात आले आहे. भविष्यातील वित्तीय अहवालात अहवालांमध्ये स्पष्टता सुनिश्चित करण्यासाठी हे पुनर्वर्गीकरण योग्यरित्या दस्तऐवजीकरण करणे आवश्यक आहे.

2 वित्तीय लेख्यांची अचूकता सुनिश्चित करण्यासाठी प्राप्तियोग्य लेखे वार्षिक लेख्यांचा महत्वाचा भाग आहे परंतु चालू अर्थीक वर्षात प्राप्तियोग्य खाती लेख्यांमधील हा वर्ग बंद करण्यात आली आहे.

F रोकड आणि बँक खात्यातील शिल्लक

1 विद्यापीठाने चालू वर्षासाठी दैनंदिन रोकड नोंद वही ठेवली आहे. रोख रकमेवर नियंत्रण आणि दैनंदिन व्यवहारांचे दस्तऐवज योग्य रीतीने ठेवण्यासाठी रोकड नोंद ठेवण्याची आम्ही शिफारस करतो. वित्तीय वर्षात जमा होणारी रोख रक्कमा बँकेत जमा करणे आवश्यक आहे. तसेच प्राप्त झालेली कोणतीही रोख शिल्लक ताळेबंदात प्रतिबिंबित होऊ नये, यासाठी योग्य काळजी घेतली आहे.

विद्यापीठाच्या लेखा नोंदवह्या आणि बँक यांच्यातील शिलकेच्या रकमांची एकवाक्यता होण्यासाठी, विद्यापीठाने व्यवस्थापन मंडळाच्या बैठकीत ठराव पारित करून सामान्य राखीव निधीत समायोजित केली आहे.

F साठा

1 विद्यापीठाकडे दिनांक 31 मार्च 2024 रोजी रु. 5,32,88,715/- चा छपाई केलेल्या पुस्तकांचा साठा शिल्लक आहे. 31 मार्च 2024 रोजी शिल्लक असलेल्या स्टॉकचा तपशील आम्हाला सादर करण्यात आला. स्टोअर्स विभागाद्वारे सूचित केल्यानुसार, 31 मार्च 2024 रोजी पुस्तके/प्रकाशनांचा भौतिक साठ्याची तपासणी करण्यात आली आहे. प्रत्येक वर्षाच्या 31 मार्चपूर्वी पुस्तकांच्या साठ्याची भौतिक पडताळणी करून हिशोबाच्या पुस्तकांबरोबर ताळमेळ घेण्याची शिफारस करण्यात येत आहे.

G सर्व साधारण निधी आणि इतर निधी

विद्यापीठाने विविध निधी स्थापन केले आहेत आणि निधीतील रकमांची गुंतवणूक केली आहेत.

1 सन 2023-24 पासून विद्यापीठाचे कृषी विज्ञान केंद्राच्या अंतर्गत असलेले कृषी शिक्षण अभ्यास केंद्र, नाशिक यांचेकडून रु.70,83,720 विद्यापीठाच्या वित्त विभागाकडे वर्ग करण्यात आले आहेत. या आर्थिक वर्षापासून कृषी अभ्यास केंद्राच्या वित्तीय व्यवहारांचे नियंत्रण वित्त विभागाद्वारे केले जात आहे.

2 सर्वसाधारण भविष्य निर्वाह निधीच्या अंशदानाची रु. 2,21,76,679/- थकबाकी आहे ज्यात आर्थिक वर्ष 2022-23 च्या रकमेचा समावेश आहे. याबाबत विद्यापीठाला योग्य समायोजन करण्याची शिफारस करण्यात येत आहे.

3 सेंट्रल बँक खाते क्र. 1323004456 मधील गेल्या अनेक वर्षांतील असमायोजित शिल्लक रक्कम रु. 87,57,07,891/- वित्त समितीच्या मान्यतेने योग्यरित्या सामान्य राखीव निधीमध्ये वर्ग करण्यात आली आहे. चालू वर्षासाठी बँक ताळमेळ पूर्ण झाले आहे आणि बँक स्टेटमेंट आणि पुस्तके नुसार शिल्लक बरोबर आहे. याबाबत लेख्यांध्ये आवश्यक सुधारणा घडवून आणण्यासाठी सन 2009 ते 2023 या मागील वर्षांच्या ताळमेळ न घेतलेल्या रकमेचे विशेष लेखा परीक्षण करण्यात आले.

4 सर्व साधारण निधीच्या सुरुवातीची शिल्लक आणि वर्ष अखेरची शिल्लक या रकमांची पडताळणी केली आहे. आम्ही या निधीच्या संबंधित वित्त समितीचे पारित केलेले ठराव तपासले आहेत. तसेच विद्यापीठाने तयार केलेल्या नवीन निधींची तसेच अनावश्यक असल्यामुळे बंद केलेल्या निधींची तपासणी केली आहे.

5 5 इतर निधींसाठी आवश्यक असलेल्या रकमा सर्वसाधारण निधींमधून वित्त समितीच्या मान्यतेने दिनांक 12/02/2024 च्या बैठकीत ठराव क्र. 14 अन्वये हस्तांतरित केल्या आहेत.

6 सामान्य राखीव निधीतून इतर निधींसाठी आवश्यक असलेले रु. 60 कोटींचे निधी वित्त समितीच्या दि. 21/02/2023 रोजी झालेल्या बैठकीतील ठराव क्र. 18 नुसार पुनर्वर्गीकरण केले आहेत.

H घसारा निधी

विद्यापीठाने तदर्थ घसारा निधी स्थापित केला आहे आणि त्यासाठी वार्षिक आधारावर गुंतवणूक केली आहे. आमच्या मते, विद्यापीठाने मालमत्तांच्या वास्तविक मूल्यावर आधारित घसारा आकारणी केली पाहिजे आणि घसारा निधीसाठी केलेल्या गुंतवणुकीवर मिळालेले व्याज घसारा निधीमध्ये जमा करून निधीची रक्कम वाढवली पाहिजे.

शिफारसीनुसार नुसार विद्यापीठाने सर्वसाधारण राखीव निधीतून चाळीस कोटी रुपय घसारा निधीत निधीचे हस्तांतरित केले आहे.

I अनुदानांचा विनियोग

1 या शिर्षकाखालील शिलकेमध्ये DEC, ICAR, NSS, UGC कडून मिळालेल्या आणि वर्षाच्या शेवटी अखर्चित राहिलेले अनुदान समाविष्ट आहे. विद्यापीठाने यासाठी प्रमाणित केलेले उपयोगिता प्रमाणपत्रे संबंधित निधी एजन्सीकडे सादर केली आहेत. या उपयोगिता प्रमाणपत्रांनुसार शिल्लक आणि अनुदान खात्यां बरोबर शिल्लक जुळत आहेत. 12 फेब्रुवारी 2024 रोजी झालेल्या वित्त समितीच्या बैठकीतील ठराव क्रमांक 14 नुसार उत्पन्न आणि खर्च लेखा खात्यामध्ये .1,81,56,839/- अनुदान राइट ऑफ केले आहे. सदरचा तपशील पुढीलप्रमाणे आहे.

Sr. No	Grants	Amount (Rs.)
1	DEC Grant Received – Revenue	1,48,06,189
2	Government Grant for N.S.S.	2,06,458
3	Other Grants Received	27,492
4	State Govt. Grant for Development	31,16,700
	Total	1,81,56,839

2 चालू वर्षात प्राप्त झालेल्या अनुदान रकमेची सादर केलेली प्रमाणपत्रे मिळालेल्या अनुदानाशी सुसंगत आहेत. प्रलंबित रकमांचा ताळमेळ घेऊन आणि जादा/तूट अनुदान दरवर्षी उत्पन्न आणि खर्च खात्यात हस्तांतरित केले जावे. घेऊन ताळमेळ विद्यापीठाने वर्षभरात घेतला आहे.

3 विद्यापीठाला अनुसूचित जाती उपयोजना (SCSP) अनुदान आणि राष्ट्रीय शेती प्रकल्प (na onal Farming Project) अशा दोन लेखा शीर्षकांखाली अनुदाने प्राप्त झाली आहेत.

संबंधित अनुदानांच्या मंजुरी आदेशांनुसार असलेल्या रकमा बँक खात्यांमध्ये जमा झाल्याचे दिसून आले.

4 लेखापरीक्षा अहवाल आणि उपयोगिता प्रमाणपत्रानुसार कृषी विज्ञान केंद्राच्या शिल्लक रकमेत विसंगती आढळून येते. याचे निराकरण करण्यासाठी, विद्यापीठाने 31 मार्च 2024 रोजी उत्पन्न आणि खर्च खात्यात आवश्यक नोंदी केल्या आहेत. याव्यतिरिक्त, "ICAR अनुदान राष्ट्रीय तेलबिया मिशन" चे नाव "CFLD-तेलबिया अनुदान" असे बदलले आहे.

J **ठेवी**

या शीर्षकाखालील सुरुवातीची शिल्लक रक्कम रु. 1,14,09,699 आहे. विद्यापीठाकडून कंत्राटदारांना /पुरवठादारांना केलेल्या प्रदानांमधून काही रक्कम सुरक्षा ठेव म्हणून ठेवली जाते आणि ही रक्कम संबंधित काम समाधानकारकरित्या पूर्ण झाल्यावर परत केली जाते. तथापि, सुरक्षा ठेवींच्या काही रकमा अजूनही प्रदान केलेल्या नाहीत. विद्यापीठाने ज्यांच्याकडून ठेवी जमा केल्या /देयकांमधून वजावट केलेल्या आहेत अशा पुरवठादारांची तपशीलवार यादी ठेवली आहे आणि त्यांना वर्षअखेरीपर्यंत देय असलेल्या शिल्लक रकमेचा मागोवा घेण्यात आला आहे.अशी कामे पूर्ण होण्यावर देखरेख ठेवली जाते आणि सुरक्षा अनामत रकमेची परतफेड वेळेवर सुनिश्चित करतात.

ठेवी आणि दायित्वांतर्गत प्रारंभिक शिल्लक रकमांचा तपशील आहे.

Particulars	**Balance as on 01/04/2023**	**Balance as on 31/03/2024**
Other Deposits	11409699	19086112
Additional Performance Security Deposit	Nil	1984378
Payment on Hold (Security Deposit)	Nil	2655091
Salary Deduction	22232036	22276298
Security Deposit	Nil	1586524
Earnest Money Deposit (EMD)	Nil	7802300

विद्यापीठाने कंत्राटदारांकडून स्वीकारलेल्या अर्नेस्ट मनी डिपॉझिट (EMD), सिक्युरिटी डिपॉझिट (SD), इतर ठेवींसाठी वैयक्तिक यादी पडताळणीसाठी उपलब्ध करून देण्यात आली आहे यातील शिल्लक असलेल्या बऱ्याचशा रकमा मागील आर्थिक वर्षांशी संबंधित आहेत.

1 विद्यापीठाने मागील वर्षांमध्ये ग्रॅच्युइटी, पेन्शन आणि रजा रोखीकरणासाठी अनुक्रमे . 4,54,953 , . 3,09,000 आणि रु. 7,87,062 अशी तरतूद केली होती, . मात्र, चालू वर्षातील संपूर्ण शिल्लक वित्त समितीच्या ठरावाद्वारे सर्वसाधारण राखीव निधीत वर्ग करण्यात आली आहे. मात्र, चालू वर्षातील संपूर्ण शिल्लक एका ठरावाद्वारे उत्पन्न व खर्च खात्यात

राइट ऑफ करण्यात आली आहे. विद्यापीठाचे लेखे, रोख तत्वावर होणाऱ्या व्यवहारांची नोंद करते जेव्हा वास्तविक देयकांचे प्रदान होते केवळ तेव्हाच अशी देयके लेख्यांमध्ये दाखविली जातात.

2 TDS दायित्व या लेखा शीर्षाखाली सुरुवातीची शिल्लक रु. 93,03,788/- मागील आर्थिक वर्षाशी संबंधित आहे त्याचा तपशील पडताळणीसाठी उपलब्ध झाला नाही. तरतुदीची अतिरिक्त शिल्लक विद्यापीठाने वित्त समितीच्या मान्यतेने उत्पन्न म्हणून राइट ऑफ केली आहे.

3 LIC GIS या लेखा शीर्षाअंतर्गत सुरुवातीची शिल्लक रक्कम रु. 55,357/- मागील आर्थिक वर्षांशी संबंधित आहे, पडताळणीसाठी ज्याचे अभिलेखे /माहिती उपलब्ध करून दिले नाही. वित्त समितीच्या मान्यतेनुसार विद्यापीठाने ही शिल्लक राइट ऑफ केली आहे.

4 कामगार कल्याण निधी अंतर्गत सुरुवातीची शिल्लक रु. 63,886/- विद्यापीठाने वित्त समितीच्या मान्यतेने उत्पन्न म्हणून राइट ऑफ केले आहे.

K उत्पन्न आणि महसुली जमा

1 महसूल जमेच्या बाबतीत विद्यापीठाची लेखा प्रणाली ही रोखीच्या तत्वाच्या आधारावर ठेवले जातात. परंतु विद्यापीठ आपल्या सर्व व्यवहारांसाठी हिशेब ठेवण्याची हीच पद्धती अवलंबत नाही. प्राप्तियोग्य उत्पन्न आणि प्रत्यक्षात मिळालेले उत्पन्न यांचा ताळमेळ घेण्याची कोणतीही यंत्रणा विद्यापीठाकडे नाही.

2 विद्यापीठाने बँकांकडून मिळालेल्या व्याजाच्या काही उत्पन्नाची नोंद केलेली नाही कारण काही बँक खाते विद्यापीठाच्या खात्यांमध्ये समाविष्ट केले गेले नाही. बँक विवरणपत्रे उपलब्ध नसल्यामुळे त्याची रक्कम निश्चित करता येत नाही. ज्या बँक खात्यांचा तपशील उपलब्ध नाहीत आणि पुस्तकांमध्ये नोंदलेली नाहीत त्यांचा उल्लेख रोकड व बँक या सदराखालील परिच्छेदामध्ये मध्ये केला आहे.

3 विद्यार्थ्यांकडून प्राप्त झालेले शुल्क आणि गुंतवणुकीवर मिळालेल्या व्याजाच्या रकमांचे मागील ३ वर्षाचे वर्षाचे तुलनात्मक विवरण पुढीलप्रमाणे आहे.

	Rs. in Crores				
Description	**2021-22**	**2022-23**	**% increase YOY**	**2023-23**	**% increase YOY**
Student **Fees**	**121.11**	**144.52**	19%	187.65	30%

L खर्च

1 प्रत्येक प्रमाणकाची संबंधित लेखा खात्यात केलेली नोंद, आणि पुराव्यादाखल असलेल्या दस्तऐवजांची अचूकता आणि वित्तीय नोंदींचे पालन सुनिश्चित करण्यासाठी पडताळणी केली गेली.

2 यशस्वी अकादमी फॉर स्किल्स (PAN- AAACY6741P) या श्रमपुरवठादाराकडून विद्यापीठाला देण्यात आलेल्या सेवेसाठी या पुरवठादारास रक्कम रु. 6,97,98,760 प्रदान करण्यात आले, त्यापैकी रु. 2,50,00,000 ची रक्कम आयकरातून सूटप्रमाणपत्र अंतर्गत सूट देण्यात आली. विद्यापीठ श्रम पुरवठ्यासाठी त्रयस्थ पुरवठादार संस्थेस कंत्राट देते. अशा प्रकरणी आयकर कायद्याच्या कलम 194C नुसार, एकूण मनुष्यबळ पुरवठा शुल्क आणि सेवा शुल्क या दोन्हींचा समावेश असलेल्या बिलिंग रकमेवर आयकर वजावट होणे आवश्यक आहे. परंतु या श्रमपुरवठादाकडून फक्त सेवा शुल्काच्या रकमेवर आयकर वजावट करण्यात आली आहे.

4 **आयकर तरतूद:** कलम 194C अंतर्गत, मनुष्यबळाच्या पुरवठ्यासह कोणत्याही कामासाठी कंत्राटदारांना दिलेल्या पेमेंटवर TDS कापला जाणे आवश्यक आहे. फक्त सेवा शुल्कावर वजावट न करता सर्व शुल्कांसह एकूण करार मूल्यावर केली पाहिजे.

परिणाम: बिलांच्या एकूण रकमेवर टीडीएस कपात न केल्यामुळे कर नियमावलीचे उल्लंघन होते. तसेच, टीडीएसच्या कमी कपातीसाठी विद्यापीठाला दंड आणि व्याजाचा सामना करावा लागू शकतो.

3 संबंधित कायद्यांनुसार आवश्यक रकमेची कपात केल्यानंतर, कर्मचाऱ्यांच्या पगाराच्या देयकांची तपासणी, बँक विवरणपत्राबरोबर केली आहे. वर्षभरात, मुख्यमंत्री सहायता निधीसाठी कर्मचाऱ्यांकडून एकूण रु.3,22,098/- चे योगदान प्राप्त झाले, ज्याची कर्मचारीनिहाय यादी पडताळणीसाठी तपासण्यात आली.

M आयकर

1 आयकर विभागाकडून विद्यापीठाला प्राप्त झालेल्या थकबाकीची वर्ष निहाय तपशील खालीलप्रमाणे आहे.

Financial Year	**Demand Raised (Rs.)**
FY 2018-19	13,84,416
FY 2021-22	21,33,03,520
FY 2022-23	9,48,84,915

आयकर विभागाकडून पर्याप्त झालेल्या या मागणीला विद्यापीठाकडून प्रतिसाद देण्यात आलेला नाही.

2 पारित केलेल्या प्राप्तिकर अधिनियमानुसार विद्यापीठाणे वर्षभरातील अधिशेषावर प्राप्तिकर प्रदान करणे आवश्यक आहे. परंतु आर्थिक वर्ष 2022-23 साठी देय प्राप्तिकराची कोणतीही तरतूद लेखापुस्तकात करण्यात आली नाही.

3 विद्यापीठाने आयकर कलम 192B अंतर्गत 2007-08, 20089-09 आणि 2009-10 या आर्थिक वर्षासाठी वेतनातून कपात करावयाच्या आयकर व TDS च्या कमी वसूल केलेल्या रकमेवर रु. 90,590,-इतका दंड भरला आहे.

For A S BEDMUTHA & Co,
Chartered Accountants
FRN-101067W

CA. Smruti Rahul Dungarwal
Partner
M. No.: 144801 **Date: 29/09/2024**
UDIN-24144801BKHAXS2455 **Place: Nashik**

लेखा परीक्षण अहवाल

परिशिष्ट 3

विद्यापीठाच्या विभागीय केंद्रांच्या लेखा व नोंदवह्यांचे तपशीलवार लेखापरीक्षण निरीक्षणे

टीप-सर्व विभागीय केंद्रांची बँक खाती मार्गदर्शक सूचनांनुसार ताळमेळ घेतलेली नाही. याव्यतिरिक्त, घेतलेल्या कोणत्याही अग्रीमांचे मूल्यमापन हे नमुणादाखल एक अग्रीमाचा अभ्यास करून त्यातून केलेला खर्च आणि अखर्चीत रकमा यांच्या आधारे आवश्यक आहे.

1 काही मालमत्तांना अनुक्रम दिलेला नाही किंवा त्या मालमत्ता चिन्हांकित केलेल्या नाहीत. विभागीय केंद्रातील मालमत्तेची भौतिक पडताळणी कधीही केली गेली नाही. मालमतांची पडताळणी आणि टॅगिंग करण्याची शिफारस करण्यात येत आहे.

2 विभागीय केंद्राच्या बँक बचत खात्यावर व्याज मिळते. विभागीय केंद्राने सर्व व्याज विद्यापीठाच्या बँक खात्यात जमा करावे आणि त्याची तपशिल मुख्य कार्यालयाशी सादर करावा.

3 कल्याण विभागीय केंद्राच्या खात्यांमध्ये कोणतेही व्यवहार होत नाहीत मागील वर्षाच्या अखेरीस असलेली शिल्लक चालू वर्षाची सुरुवातीची शिल्लक म्हणून दाखविण्यात आलेली आहे.

4 नागपूर विभागीय केंद्र विद्यापीठ मुख्यालयाचा TAN क्रमांक वापरत आहे. या विभागीय केंद्राने TAN चा वापर बंद करणे आवश्यक आहे.

लेखा परीक्षण निरीक्षण आणि शिफारसी

सर्वात महत्त्वाचा मुद्दा म्हणजे, सध्याच्या कामाचा भार, व्यवहार आणि उपक्रमांची संख्या यांच्या तुलनेत कर्मचारी आणि कुशल मनुष्यबळाची कमतरता नोंदविण्यात येत आहे.

1 विद्यापीठाने वित्त विभागासाठी कायम स्वरूपी किंवा कंत्राटी पद्धतीने शैक्षणिक अर्हता प्राप्त केलेले व अनुभवी नवीन कर्मचारी कर्मचारी नियुक्त करण्याची शिफारस करतो.

2 विद्यापीठात स्थापित केलेले नवीन सॉफ्टवेअर अद्यापही Receipt and payment account, MIS Report, पगाराचे Excel sheet मधील विवरणपत्र, हँडलिस्टमधील उपकरणे इत्यादी महत्त्वपूर्ण अहवाल तयार करण्यास सक्षम नाही. सदरची बाब संगणक प्रणाली पुरवठादाराशी वित्त विभागाने कळविली आहे आणि त्यावर लवकरच कारवाईची अपेक्षा आहे

3 मुख्य कार्यालय तसेच त्याच्या सर्व विभागीय केंद्रांसाठी, स्थिर मालमत्ता, मालमत्ता टॅगिंग, साठा पडताळणी करण्याची आणि सर्व विभागीय केंद्रांनी बचत खात्याचे मिळालेले व्याज मुख्य कार्यालयास कळविण्याची शिफारस करत आहोत.

4 आम्ही विद्यापीठाला त्याच्या उद्दिष्टांच्या पूर्ततेसाठी विद्यापीठाचा निधी भांडवली खर्चासाठी वापरण्याची शिफारस करतो. अशा वापरामुळे पायाभूत सुविधा आणि त्याच्या सेवा विद्यापीठाशी असलेल्या संबंधितांना मोठ्या प्रमाणात मिळतील.

5 आम्ही यापुढे वित्त आणि लेखा विभागाच्या अखंड कामकाजावर देखरेख आणि वित्त विभागाचे काम नियमानुसार व बिनचूक होण्यासाठी अंतर्गत लेखापरीक्षण विभाग सुरु करण्याची शिफारस करत आहोत.

ए एस बेदमुथा आणि कंपनी
चार्टर्ड अकाउंटंट
FRN-101067W

सीए. स्मृती राहुल डुंगरवाल
भागीदार
M. क्रमांक: 144801 | **तारीख: 29/09/2024**
UDIN-24144801BKHAXS2455 | **ठिकाण: नाशिक**